

4. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 року [Електронний ресурс] / Запорізька обласна державна адміністрація. – Запоріжжя : ЗОДА, 2007. – Режим доступу : <http://www.zoda.gov.ua/article/1123/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2015-roku.html>

Онищенко К.О., Загуменна Ю.Є.

КРЕДИТУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Підприємство – це відокремлена і економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що спеціалізується на виготовленні продукції, виконанні робіт і наданні послуг. Головне завдання підприємства полягає в задоволенні потреб ринку в його продукції або послугах з метою одержання прибутку. Для успішного функціонування у сучасних умовах підприємства не можуть використовувати виключно власні ресурси, тому невід’ємним компонентом фінансового розвитку є прогнозування вихідних грошових потоків у зв’язку із залученням коштів із зовнішніх джерел.

Оскільки наслідки світової економічної кризи до цього часу в повній мірі не ліквідовано, вільних фінансових ресурсів немає ні у самих підприємств, ні у кредиторів. Так як будівельний комплекс відноситься до системоутворюючих видів економічної діяльності, а його розвиток є індикатором виходу економіки з кризи, важливу роль у розширенні фінансових можливостей підприємств будівельної галузі може відіграти держава шляхом застосування податкового кредиту. Для активізації розвитку системоутворюючих видів економічної діяльності, до яких відноситься будівництво, держава може і повинна використовувати механізми, які б сприяли розширенню їх фінансових можливостей. Таким механізмом може стати інвестиційний податковий кредит [1]. Під інвестиційним податковим кредитом розуміють відстрочення сплати податку на прибуток, що надається суб’єкту підприємницької діяльності на визначений строк з метою збільшення його фінансових ресурсів для здійснення інноваційних програм з подальшою компенсацією відстрочених сум у вигляді додаткових надходжень податку через загальне зростання прибутку, що буде отриманий згідно з чинним законодавством унаслідок реалізації інноваційних програм. Економічну основу податкового інвестиційного кредиту становлять кошти, які підприємство сплачує у вигляді податку на прибуток. Тому він багато в чому подібний до такої форми фінансової підтримки підприємства, як пільгове оподаткування прибутку. Але пільги мають більш широку палітру застосування.

В Україні проектом Податкового кодексу, а саме ст. 5.13 проекту Закону України «Податок на прибуток підприємств» передбачено застосування інвестиційно-інноваційного податкового кредиту [4]. Він

надається на період виконання інвестиційного (інноваційного) проекту (програми), але не більше, ніж на три роки, шляхом відстрочення податкових

зобов'язань із податку, нарахованих із прибутку від діяльності

суб'єкта господарювання в межах виконання інвестиційного (інноваційного) проекту (програми) в загальному порядку, встановленому цим розділом. Проценти за користування зазначеним кредитом нараховуються на суму відстроченого податкового зобов'язання з цього податку у розмірі 50 відсотків облікової ставки Національного банку України, розрахованої за кожний день користування кредитом, та сплачуються щомісяця.

Уведення інвестиційного податкового кредиту має певні переваги порівняно з іншими формами кредиту. Так, при звичайному банківському кредитуванні використовуються вільні кредитні ресурси, яких, як відомо, хронічно не вистачає. Крім того, банківський кредит надається на умовах сплати досить значних відсотків, що робить інвестиції для підприємства економічно обтяжливими. З іншого боку, в разі зниження відсотків зникає зацікавленість банків у наданні кредитних ресурсів, тим паче що кредитування інвестиційних проектів передбачає досить тривалий термін повернення кредиту, тобто кредитування інвестиційних проектів зв'язує "швидкі гроші" банків.

Запровадження інвестиційного податкового кредиту не вимагає додаткових кредитних ресурсів, бо в ньому використовується ресурсний потенціал самого підприємства у вигляді прибутку, а саме: тієї частини, яка повинна відраховуватися до бюджету у вигляді податку на прибуток. Тому введення інвестиційного податкового кредиту заохочуватиме підприємства в підвищенні ефективності своєї роботи та отриманні прибутку [2].

На нашу думку, у будівництві механізм інвестиційного податкового кредиту необхідно застосовувати у тих випадках, коли підприємство може отримати від цього навіть незначне збільшення прибутку. Основним принципом кредитування є повернення отриманої суми коштів. Обсяги повернення кредиту залежать від приросту прибутку підприємства порівняно з базовим роком. Особливістю будівництва є те, що будівельний проект може бути розрахований на термін, який перевищує один рік. При

цьому втрати бюджету від застосування кредиту повинні компенсуватись майбутніми податковими платежами (з врахуванням інфляції), які можна визначити через використання механізму податкового мультиплікатора.

Загальновідомо, що сума податку, що підлягає сплаті до бюджету, визначається сумою доходу (прибутку), генерованого підприємством. Приріст доходу підприємства та податку з прибутку, який підлягає сплаті до бюджету у році, наступному після зменшення суми податку та спрямування її на фінансування будівництва, повинен відбуватись з врахуванням мультиплікативного ефекту [3].

Базові мультиплікативні моделі дають можливість визначити мультиплікатор податку з прибутку:

$$m = P_m/P_t \quad (1)$$

де m – мультиплікатор податку з прибутку;

P_m – податок, що підлягає сплаті у році, наступному після використання

суми податку з прибутку;

P_t – податок з прибутку, який використано у якості інвестиційного податкового кредиту.

Модель надходжень до бюджету суми податку з прибутку з врахуванням мультиплікативного множника матиме вигляд:

$$V = m * i * P_t \quad (2)$$

де i – темп інфляції.

Відповідно сума майбутнього прибутку становитиме:

$$V_m = V = m * i * P_t / C_p \quad (3)$$

Контроль за дотриманням умов надання, використання і компенсації інвестиційного податкового кредиту покладено на галузеві міністерства (відомства) та державні податкові інспекції за місцем знаходження підприємств-позичальників.

Література

1. Демянюк О. Б. Податкові важелі стимулювання інноваційної діяльності / О. Б. Демянюк // Інноваційна економіка. – 2010. – № 2. – №. С. 241 – 245.
2. Затонацька Т. Г. Економіко-правові аспекти бюджетного інвестування в інноваційній сфері / Т. Г. Затонацька // Фінанси України. – 2007. – Випуск 4 (137). – С. 36–43.
3. Податок з прибутку: досвід розвинутих країн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.masters.donntu.edu.ua/2002/fem/chalaya/libr/...
4. Проект податкового кодексу України. Розділ III. Податок на прибуток підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua Проект Податкового кодексу.

Опанасюк Ю.А.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

В наш час кожна господарююча одиниця намагається залучити інвестиції для отримання прибутку, будь то маленьке підприємство, регіон чи країна в цілому. Створення сприятливого інвестиційного клімату окремого регіону підвищує конкурентоспроможність країни в цілому. Питання формування привабливого клімату для діяльності інвесторів є актуальним для всіх рівнів місцевої влади.

В науковій літературі існує декілька визначень поняття “інвестиційна привабливість”. Наведемо деякі з них:

1) інвестиційна привабливість – надійне і своєчасне досягнення цілей інвестора на основі економічних результатів діяльності виробництва, у яке здійснюються інвестиції. Інвестиційна привабливість визначається комплексом різ-